

UNESCO Izglītība 2030 – IAM4 Augsta līmeņa rīcībkomitejas līderu sanāksmē Parīzē izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša akcentē ieguldījumu nozīmi izglītībā un skolotāju prasmēs

Publicēts pirms vairāk nekā 1 gada

Publicēts: 21.06.2024.

Pirmdien, 17. jūnijā, izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša piedalījās UNESCO Izglītība 2030 – IAM4 Augsta līmeņa rīcībkomitejas (HLSC) līderu sanāksmē Parīzē. Sanāksmes mērķis bija izvērtēt paveikto kopš 2022. gada ANO Izglītības transformācijas samita (TES) - kā valstu apņemšanās ir īstenojušas darbībā un reālās politikas iniciatīvās un kāds progress panākts, īstenojot TES Globālās iniciatīvas. Sanāksme galvenā uzmanība bija veltīta izglītības finansēšanas jautājumam – ieguldījumi izglītībā ir ieguldījumi labākā nākotnē.

Izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša ar uzrunām piedalījās 3 sanāksmes sesijās. HLSC slēgtajā daļā sadaļā par ieguldījumu izglītībā stratēģisko komunikāciju ministre Anda Čakša akcentēja jauna izglītības finansēšanas naratīva nepieciešamību, pamatojot izglītības kā ekonomisko izaugsmi veicinoša, nevis “tērējoša” sektora lomu. Ieguldījumi izglītībā ir ieguldījumi cilvēkkapitālā, kuru atdeve ir mērāma ilgtermiņā. Izglītības finansēšanas naratīvā jāatspoguļo izglītības loma mierpilnu sabiedrību veidošanā, ieguldīšana skolotāju prasmēs, gudra ieguldīšana kopsakarā ar izglītības iznākumiem, kā arī efektīva starptautiskā izglītības finansēšanas mehānisma izveide.

HLSC publiskās daļas plenārsesijā “Izglītības transformācija: no apņemšanās līdz rīcībai” ministre sniedza ieskatu pārmaiņu procesos Latvijas izglītības sistēmā – jaunā mācību satura ieviešana, skolotāju profesijas vērtības stiprināšana sabiedrībā un skolotāju atbalsta sistēmas veidošana, digitālās mācīšanās integrācija mācību procesā, digitālā satura un pieejas sinerģija, skolu tīkla restrukturizācija un skolu finansēšanas modeļa maiņa.

Paralēlajā sesijā “Digitālā mācīšanās” ministre iepazīstināja ar Latvijas izglītības digitalizācijas atslēgas pasākumiem – digitālo platformu izveide, digitālās prasmes, valodu vienlīdzīgums digitālajā vidē, digitālā infrastruktūra. Ministre akcentēja Latvijas pievienošanos “*Gateways to Public Digital Learning Initiative*” un sadarbību ar Mazo salu attīstības valstīm (SIDS), iesaistot Latvijas privāto sektoru, veidojot telpu sarunai par mākslīgā intelekta rīku izmantošanu izglītībā un mazo valodu līdztiesības veicināšanu digitālajā vidē.

Vizītes laikā izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša divpusēji tikās ar OECD Izglītības un prasmju direktoru Andreasu Šleiheru (Andreas Schleicher), lai apspriestu OECD redzējumu un ieteikumus tādās jomās kā izglītības finansēšana, mākslīgā intelekta izmantošana izglītībā, skolotāju sagatavošana. Ministre iezīmēja Latvijā notiekošās pārmaiņas izglītības sistēmā un ar tām saistītos izaicinājumus – valsts un pašvaldību dalīto atbildību skolu sistēmas pārvaldībā, skolotāju novecošanu, skolotāju prasmes.

OECD norādīja uz pakāpeniskumu investīciju plānošanā, lielākus ieguldījumus novirzot pamatzglītības posmiem, savukārt augstākajā izglītībā veidojot sabalansētu publiskā un privātā finansējuma modeli. Lai nodrošinātu skolotāju profesijas atjaunotni, ļoti svarīga ir pastāvīga skolotāju prasmju atjaunināšana, tai skaitā tehnoloģijās, un pozitīvu stimulu veidošana skolotājiem. Kā atzīmēja OECD pārstāvis, skolotāja vecums nebūt nav šķērslis tehnoloģiju apguvei. Pandēmija pierādīja, ka skolotāji pielāgojas, un tehnoloģiju apguve ir vairāk attieksmes, nevis vecuma jautājums. Tāpat direktors akcentēja *in-house* apmācības nozīmi skolotāju sagatavošanā. Ar formālajām, t.i., augstskolās piedāvātajām, skolotāju programmām nepietiek. Galvenais sagatavošanas darbs notiek reālajā mācību vidē, skolās. Runājot par mākslīgo intelektu izglītībā A. Šleiherš minēja valstu piemērus, kur tehnoloģijas rada industrija, ministrija veido regulējumu un iedarbina iniciatīvas. OECD pieredze liecina, ka skolotāja profesijas pievilcīgums ir ne tik daudz saistīts ar atalgojumu, kā ar to, cik intelektuāli saistošs ir šis karjeras virziens. Svarīga ir skolotāju iespēja ietekmēt mācību organizāciju, būt ne tikai instruktoriem, bet mācību procesa inovatoriem, veidojot mācību saturu un ieviešot tehnoloģijas.

Ministre arī sniedza interviju IAM4 publicitātes kampaņai par Latvijas izglītības digitalizācijas galvenajiem aspektiem.

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/unesco-izglitiba-2030-iam4-augsta-limena-ricibkomitejas-lideru-sanaksme-parize-izglitiba-un-zinatnes-ministre-anda-caksa-akcente-ieguldijumu-nozimi-izglitiba-un-skolotaju-prasmes>